

то има остатъци от керамика. При своите обиколки братя Шкорпил отбелязват с въпросителна, че по местни предания в с. Трапоклово са живели баски, без да посочат къде точно (Шкорпил: 1886: 110). При проучване на местната топонимия Ст. Татарлиев уточнява, че местното предание се отнася до м. *Бъзака* на 0,6 км югоизточно от с. Трапоклово. Там личели основи на сгради (Татарлиев: 10).

И двете местности – *Пясъка* и *Бъзака*, се намират в непосредствена близост до границата между землищата на Горно Александрово и Трапоклово. По всяка вероятност става дума за далечен отглас на средновековното название *баски*.

Тук се връщам към споменатия от Прокопий кастел Баскон. Голямата близост на имената *Баска* (в арабския език няма отделна буква за звука П, използва се знакът за Б), *Пескиндева*, *Песикиндево*, *Пескиня* и накрая *Пясъка*. Това вероятно са различни форми на наименования на едно и също място. Определящо е, че *Баска* се е намирало на вече споменатия стар римски път. Въпросът ще бъде решен окончателно с идентифицирането на Голое (Момчилов 1999: 116–124).

През 1187 г. започват въстаническите действия на братята Асен и Петър за възстановяване на България. След няколко кратки сражения те отвоюват днешна Северна България. Граница става Стара планина. Имената Предела в Твърдишко и Сливенско вероятно са отглас от това време. Още повече, че те се заемат да укрепват старопланинските проходи, сред които са Твърдишкият и този през Сливен. Крепостта при Хисарлъка има по-късни поправки с материали от XII–XIII в. (Щерева 1993: 19; Радева 2004: 30–46). Материали от този период се намират и при други крепости в района.

Следват стълкновенията с нововъзникналата Латинска империя. Едно от тях е при Авли (Райчевска 2004: 3–4) Въобще, периодът, в който царува Калоян, е наситен с непрекъснати войни и набези. В резултат от тях в началото на XIV в. крепостта Хисарлъка, както и много други, престават да бъдат обитавани.

Сливенският край влиза в полезрението на византийските писатели при царуването на Ивайло (1279–1280). В поемата на византийския поет Мануил Фил се възхваляват военните действия на пълководеца Михаил Глава, естествено преувеличени (Българското военно изкуство през феодализма 1988: 556–562). Между споменатите селища и крепости са *Козяк*, североизточно от Котел, *Инок* (някой от манастирите или скитовете), *Диавена*, цялата област *Ачера*, *Гологлент*, освен тях и *Атича*, силната крепост *Белград*, за което свидетелства Студена; пълководецът завзел и *Пигрицион*.

Диавена обикновено се свързва с крепостта *Вида* на юг от град Котел. Има становище, че тя може и да е при *Девина*, североизточно от Твърдица (Йонов 1999: 68–73). *Ачерас* е вероятно Ичера. Понеже се споменава за цялата област, вероятно селището, което не е било на сегашното място, е имало някакви административни функции. *Атича* се отъждествява със сегашното село Тича, Сливенска област. *Белград* не е уточнено, но до него се споменава Студена. На рида Стидово, недалеч от Студения кладенец, има остатъци от крепости. Самите имена *Стидово* и *Студена*, независимо от различното тълкуване, по